

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

23 januari 2004

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

**omtrent de implementatie van het VN-verdrag van 20 november 1989
inzake de rechten van het kind, van 1 april 2002 tot 31 maart 2003**

KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT

JAARVERSLAG

2002-2003

GEDACHTEWISSELING

**met mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, en
met mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques
Devolder, Koen Helsen, mevrouw Erna Van Wauwe ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

42 (2003-2004)

– Nr.1 : Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat

DAMES EN HEREN,

Op 15 januari 2004 vond in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen een gedachtewisseling plaats met mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, en de Kinderrechtencommissaris over de jaarlijkse verslaggeving van de Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement omtrent de implementatie van het VN-verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind.

De commissie besliste tegelijkertijd het Jaarverslag 2002-2003 van het Kinderrechtencommissariaat met mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris, te bespreken (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 42/1).

De heer Koen Helsen, voorzitter : We bespreken vandaag het verslag van de Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris omtrent de implementatie van het VN-verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind en het Jaarverslag 2002-2003 van het Kinderrechtencommissariaat. Ik geef nu het woord aan mevrouw Ankie Vandekerckhove om het Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat toe te lichten.

Mevrouw Ankie Vandekerckhove, Kinderrechtencommissaris : Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor de uitnodiging. Ik beperk me hier tot de grote lijnen. 2003 was een bewogen jaar, met een evaluatie van het, niet helemaal probleemloos verlopen, eerste mandaat. Er waren ook enkele begrotings- en planningsperikelen.

Wat de ombudsfunctie betreft, wordt de afhandeling van individuele meldingen problematischer omdat het aantal meldingen stijgt en de dossiers zelf ook complexer worden. Het Kinderrechtencommissariaat (KRC) heeft geen hulpverleningsfunctie, maar wil toch wel op elke vraag ingaan, eventueel met een doorverwijzing. We hebben in de strategische planning bijkomend personeel gevraagd, maar dit jaar niet gekregen. In het eerste jaar kwamen er 621 meldingen binnen die betrekking hadden op 899 personen. Dat is toegenomen tot 1.264 meldingen en 1.714 betrokkenen. 80 procent van die meldingen is ontvankelijk. De onontvankelijke meldingen hebben meestal te maken met hangende procedures volgens het familierecht. Gelet op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, kan het KRC daar niet optreden. Maar ook dan verlenen we wel advies en/of info.

Vorig jaar kwam de helft van de meldingen van minderjarigen zelf ; in het begin was dat amper een vijfde tot een kwart. Dat heeft wellicht voor een deel te maken met de gevoerde campagnes. De grote meerderheid van de meldingen zijn nog altijd vragen naar informatie en advies. Het gaat zeker niet altijd over klachten over het functioneren van voorzieningen. Uit de meldingen blijkt elk jaar dat minderjarigen in Vlaanderen niet goed weten welke diensten er in Vlaanderen zoal bestaan. Er is een relatief goed uitgewerkt hulpverlenings- en dienstverleningscircuit voor jongeren, maar er blijft iets schorten aan de bekendmaking van die voorzieningen aan hun doelpubliek. Er zijn elk jaar opnieuw jongeren die niet weten wat de functie is van bijvoorbeeld een CLB of van een JAC en die niet weten welke diensten ze zelf kunnen contacteren.

Ook nu stellen we weer vast dat er een stijgende lijn zit in het aantal vragen in het kader van schoolopdrachten. Enerzijds zijn we daar zeer blij om, want dat houdt in dat er op school meer en meer wordt gewerkt rond kinderrechten. Anderzijds vragen we ons af of het Kinderrechtencommissariaat nu ook moet functioneren als een ondersteuningsdienst voor studiewerk. Dit is immers stilaan een serieuze belasting geworden voor de behandeling van echte probleemgevallen en het komt er soms bijna op neer dat gevraagd wordt een thesis te schrijven. We moeten echter wel op al die vragen antwoorden, we moeten de leerlingen doorverwijzen en soms dus ook uitleggen hoe een thesis wordt geschreven. Dat neemt aardig wat tijd in beslag.

In de loop van 2004-2005 wordt de website gebruiksvriendelijker gemaakt en zullen we daar aankondigen dat niet wij, maar de leerlingen zelf individuele schoolwerkjes moeten maken en zullen we ook aangeven waar info te vinden is. Een aanpassing van de website is dus onontbeerlijk om minder belasting te ondervinden van die vragen in het kader van schoolopdrachten. Vragen rond echte problemen komen anders immers in het gedrang.

De thema's van de meldingen blijven – tot mijn grote spijt – elk jaar hetzelfde. Daaruit moeten we dan bijna wel afleiden dat er structureel weinig verandert op het terrein.

Het eerste grote thema is het gezin, waarin scheidingen nog altijd een centrale rol spelen. Een belangrijke vaststelling is evenwel dat vragen over opvoeding meer centraal zijn komen te staan. De samenhang daarvan met de campagne die we hebben gevoerd over kinderrechten binnen het gezin is allicht niet toevallig. Het is positief dat meer en

meer ouders vragen hoe ze aan de slag kunnen met dat abstracte idee van kinderrechten thuis.

Ik maak nu even een zijsprongetje naar een vrij alarmerend bericht dat vanmorgen op de eerste bladzijde van De Morgen stond. Vanuit de statengeneraal voor het gezin, waaraan we deelnemen, zou een wettelijke bilocatieregeling worden ingevoerd. Er staat wel een foutje in dat artikel, want daar was geen consensus over. Alleszins blijft de verblijfsregeling voor kinderen en het getouwtrek rond kinderen een van de grootste aandelen innemen in de meldingen. Wat er inzake deze kwestie op federaal vlak zal gebeuren, zal volgens mij van enorm groot belang zijn: denk daarbij onder andere aan de invoering van de schuldloze echtscheiding en de langverwachte opening naar bemiddeling, zowel binnen als buiten procedures.

Het is intussen de vijfde keer dat er aan Vlaamse kant op wordt aangedrongen een deftige scheidingsbemiddeling en kwaliteitscriteria uit te werken en de subsidiëring uit te breiden naar bemiddeling. Ik blijf er namelijk in geloven dat scheidingsbemiddeling het minste risico biedt op problemen tussen ouders en kinderen na de echtscheiding. Daarom staat in de conclusies van het jaarverslag dan ook een blijvend pleidooi voor het beter uitwerken van scheidings- en ouderschapsbemiddeling na echtscheiding.

Een derde onderdeel van het gezinsthema zijn problemen inzake afstamming, zoals de ontkenning van het vaderschap, en dergelijke.

In het algemeen moeten we bij meldingen in verband met het gezinsthema jammer genoeg toch vaststellen dat het vooral het gedrag van de volwassenen is dat een probleem vormt voor de kinderen en niet altijd een gebrekkige regelgeving. Dat toont tegelijkertijd een beperking aan van de actieradius van het Kinderrechtencommissariaat: we kunnen bezwaarlijk aan mensen opleggen hoe ze zich moeten gedragen – dat zou ons terecht niet in dank worden afgenomen – maar het is soms wel schrijnend om te zien hoe ouders of andere volwassenen met kinderen omgaan.

Een tweede groot onderdeel van de meldingen betreft de informatie over kinderrechten als dusdanig en de werking van het Kinderrechtencommissariaat.

Een derde deel van de meldingen kent een geleidelijke, maar toch wel heel gestage stijging, namelijk meldingen over het onderwijs. De meest opvallende onderwerpen zijn daar de niet altijd correcte of

transparante manier waarop sancties worden uitgedeeld, het pestprobleem en kwesties inzake de participatie van leerlingen in het onderwijs.

Dan is er nog een laatste deel van meldingen, namelijk vragen omtrent de jeugdhulp. Het gaat hier dan zowel om informatieve vragen omtrent de bestaande diensten als discussies over de genomen maatregelen. Verder was er dit jaar – en dat is toch voor het eerst – bijvoorbeeld ook een schrijnend geval van een comité voor bijzondere jeugdzorg dat gewoonweg weigerde om een bepaald dossier te openen. Ik ga ervan uit dat we enkel een minimumaantal van de bestaande ongenoegens ontvangen, dus als dat een teken aan de wand is, is dat wel een zeer verontrustend teken. Comités voor bijzondere jeugdzorg hebben bij mijn weten toch wel een zekere verplichting om dossiers te behandelen als die zich aandienen. Ook de motivering achter de weigering was bijzonder eigenaardig. Het ging hier om een kind van 9 jaar dat een tijdje op de spoedafdeling van een ziekenhuis verbleef zonder dat een van de ouders te zien was. Uiteindelijk heeft het ziekenhuis dan de politie ingeschakeld om een oplossing te zoeken. De politie kreeg bij het comité echter geen dossier geopend omdat er geen ouders waren die een problematische opvoedingssituatie konden melden. Als dat de regel zou worden – quod non, voor alle duidelijkheid – dan wordt het dus wel behoorlijk zorgwekkend.

Een tweede belangrijke opdracht is het informeren en sensibiliseren aangaande kinderrechten. Daar hebben we het voorbije jaar gekozen voor een continuering en een verduurzaming van de producten en activiteiten die we de jaren voordien hebben opgezet. We hebben een campagne gevoerd inzake kinderrechten in het gezin, met een rondreizende theaterproductie van de Kopergietery en een bijhorende tentoonstelling. We hebben ook een derde Megafoon uitgebracht over kinderrechten in het gezin, die in tegenstelling tot de vorige zowel was bedoeld voor ouders als voor kinderen en dus niet alleen voor de kinderen zelf. Die campagnes werden telkens ondersteund met advertenties, flyers en media-aandacht.

We proberen ook om de projecten die we opzetten in het kader van die campagnes zo veel mogelijk te laten doorlopen. De vorige campagne over kinderrechten op school heeft bijvoorbeeld in het voorbije jaar een voortzetting gekregen via een map over participatie in het basisonderwijs, die binnenkort wordt voorgesteld. Participatie wordt namelijk meestal nog te veel enkel aan het secundair onderwijs verbonden.

Omdat participatie iets creatiever en anders moet worden ingevuld in het basisonderwijs, hebben we samen met het Steunpunt Leerlingenparticipatie een werkinstrument ontwikkeld voor leerkrachten in het basisonderwijs, op basis van de ervaringen die we in het project met de 30 scholen in de voorgaande campagne hebben opgedaan. Ook de Megafoon over scholen is herschreven op basis van de ervaringen van de kinderen in de 30 pilootscholen uit ons vorige project. We proberen dus om, in plaats van alleen tijdelijke campagnes op te zetten, de campagnes telkens te continueren en op te volgen.

Daarnaast hebben we ook, net als de voorbije jaren, nog advertenties gepubliceerd, de vijfde jongerenjaarkrant uitgegeven en bekendmakingsfolders uitgegeven en verspreid. We hebben als nieuw product de 'K30' gemaakt en massaal verspreid. Onze publicaties worden ook blijvend bijbesteld en opgevraagd. Ik wil hierbij opmerken dat we voor de distributie van al dat materiaal een zeer positieve samenwerking hebben met de departementen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Indien we daar zelf voor zouden moeten instaan, dan zouden we er budgettair nooit in slagen om al het materiaal ter plaatse te krijgen in de juiste scholen, jeugdvoorzieningen en dergelijke.

Vorig jaar hebben we ongeveer 165 vermeldingen gekregen in de media, waarvan 80 percent in de actualiteitsmedia en 18 percent in de meer professionele media. De website wordt ook continu verder uitgebouwd. Als we bijvoorbeeld in het kader van schoolopdrachten frequent vragen krijgen over een bepaald thema, dan proberen we op de website een infopakket aan te bieden over dat thema, zodat we die informatie niet telkens zelf individueel moeten doorgeven. We hebben in totaal gemiddeld 4.400 bezoekers per maand.

Samen met de stijging van meldingen in het ombudswerk van minderjarigen zelf is het een opvallende tendens dat die meldingen bijna zonder uitzondering binnenkomen via de website. Het mailen en het internetgebruik bij jongeren is dus inderdaad zeer wijdverbreid.

De grote verandering in het info- en sensibiliseringswerk vorig jaar was de evolutie van het jaarlijks kinderrechtenfestival tot een kinderrechten-dorp. Het kinderrechtenfestival deed voor zijn financiering voorheen voor een stuk een beroep op middelen van het experimenteel jeugdwerk, middelen die per definitie worden beperkt tot 3 jaar. Die financiering werd dus stopgezet. Daarnaast bleek uit de evaluatie ook dat we een deel van het publiek niet konden bereiken omdat het festival

telkens plaatsvond in Boom, wat trouwens ook te maken had met financiële redenen.

Voor dit jaar hebben we samen met de partners een ander concept uitgewerkt, waarbij alle kinder-rechtenactoren gezamenlijk een activiteit op poten hebben gezet. Daarmee trokken we naar zes bestaande grote evenementen, zoals Pennenzakrock in Mol, de Flikkendag in Gent en een kinderfestival in Geraardsbergen. We hebben op die manier werk gemaakt van geografische spreiding. Bovendien bereikten we enkele tienduizenden kinderen en jongeren meer. Op dit ogenblik evalueren we of de vrij grote inspanningen die bij dit concept komen kijken, in verhouding zijn met de resultaten.

Vorig jaar hebben we veel aan netwerkvorming gedaan op het middenveld. Ik denk daarbij onder andere aan de Kinderrechtencoalitie waarmee we nauw samenwerken, en aan het Mathildefonds, waar mijn lidmaatschap nu afgelopen is. We hebben ook samengewerkt met de Vlaamse regering en af en toe met de federale overheid. Een belangrijk dossier in deze context is dat van de integrale jeugdhulp.

Voor de integrale jeugdhulp wordt 2004 een heel belangrijk jaar omdat de parlementaire werkzaamheden aflopen. De ontwerpen van decreet over de integrale jeugdhulp en over de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp zijn zowat klaar. Daarin wordt een antwoord gegeven op een groot deel van de vragen en meldingen waarmee we in het ombudswerk te maken krijgen. Vaak weten minderjarigen niet waar ze recht op hebben. Ze weten ook onvoldoende hoe de jeugdhulp is georganiseerd. Op het einde van de vorige legislatuur stelde het Vlaams Parlement eisen aan de uitwerking van een nieuw systeem van jeugdhulp. Met die nota is terdege rekening gehouden. We kunnen er niet genoeg op aandringen dat die nieuwe jeugdhulp in Vlaanderen in 2004 concreet vorm zal moeten krijgen.

We hebben overleg met de aanspreekpunten voor de kinderrechten en met de werkgroep die zich bezighoudt met het uitwerken van het nationale actieplan. Bovendien zitten we in een werkgroep van de VLOR die waakt over de toepassing van het gelijkekansendecreet in het onderwijs. We zitten sinds kort ook in de stuurgroep van het project 'De kracht van je stem'. Daarnaast onderhouden we regelmatig contacten met de Vlaamse Jeugdraad en met het Steunpunt Jeugd. We zijn ook vertegenwoordigd in de redacties van het Tijdschrift voor Jeugd- en Kinderrechten, de Jongerengids en de Nieuwsbrief Jeugdrecht, waarvan in 2004 zal blij-

ken of die kan blijven bestaan. We maken ook deel uit van de stuurgroepen van onderzoeksprojecten van Child Focus, van de Vlaamse Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg, van het Zorgcongres van de Vlaamse regering en van het Vlastrov, het Vlaams Straathoekwerk Overleg. Op internationaal niveau zijn we nog steeds lid van het Europees netwerk kindermobelpersoon (ENOC). Daar zijn ondertussen een twintigtal landen bij aangesloten, terwijl er ongeveer 5 jaar geleden slechts een tiental landen bij waren aangesloten. Het oprichten van ombudsdiensten voor kinderen zit dus duidelijk in de lift in Europa.

Tijdens het vorige werkjaar hebben we minder adviezen ingediend dat het werkjaar daarvoor. Dat heeft te maken met de thema's die op de parlementaire agenda staan, maar ook met ons eigen werk. Vorig jaar beschikten we over anderhalve voltijdse medewerker voor het behandelen van de ombudsvragen. Als het aantal vragen blijft stijgen, is het evident dat ook andere personeelsleden occasioneel worden ingezet om ombudsvragen te beantwoorden. Over bepaalde dossiers hebben we dus omwille van tijdgebrek geen advies kunnen geven.

We hebben advies gegeven over de Kinder- en Jongerentelefoon, over de bezoekeruimtes en over tuchtprocedures en sancties op school. Dat laatste advies is echter nog niet behandeld in de Commissie voor Onderwijs. We gaven ook advies in verband met 'Toerisme voor Allen', waaraan gedeeltelijk een positief gevolg werd gegeven, en in verband met kinderen met ADHD, waarover een resolutie tot stand kwam.

Op vraag van het parlement hebben we een advies geformuleerd in verband met Eurosong For Kids. Dat advies is niet behandeld, maar het ging dan ook om een storm in een glas water. Naar aanleiding van een verzoekschrift zorgden we tevens voor advies in verband met kinderen van geesteszieken. Aan de minister van Onderwijs gaven we bovendien advies over topsport in de basisschool. Naar aanleiding van het participatiedecreet onderwijs werden we gehoord in de Commissie voor Onderwijs en hebben we een advies ingediend.

Tijdens het huidige werkjaar 2003-2004 hebben we al enkele adviezen ingediend. Dat heeft allemaal te maken met onze agenda en met de parlementaire agenda. Over zaken die niet tot de bevoegdheid van Vlaanderen behoren, geven we alleen maar advies na een uitdrukkelijke vraag van die overheden.

Informeel hebben we ook advies gegeven aan de werkgroep die zich buigt over de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. Over de problematiek van niet-begeleide minderjarigen gaven we advies aan de minister. Daarnaast verstrekten we ook advies over leerlingenparticipatie en het leerlingenstatuut, over tatoeages en piercings, over de problematiek van het zogenaamd beveiligen van kinderen, onder andere via het inplanten van chips, en over lijfstraffen. Aan dat laatste advies werd nog geen gevolg gegeven. Het Europees Sociaal Comité van de Raad van Europa heeft een klacht tegen België ontvankelijk verklaard omdat er te weinig wetgevend werk en sensibilisering wordt verricht om lijfstraffen en vernerende behandeling te vermijden. We zorgden ook voor advies in verband met de verfijning van de methodiek van de kindeffectrapportage (KER).

We stellen vast dat adviezen slechts moeizaam in nieuwe decreten worden omgezet. Adviezen die niet verbonden zijn aan een wetgevend initiatief, komen niet of nauwelijks op de politieke agenda terecht. Het advies in verband met sancties en tuchtprocedures op school is daar een goed voorbeeld van. Andere adviezen worden wel besproken, maar blijven zonder verder gevolg. Het advies over de scheidingsbemiddeling hebben we twee of drie keer ingediend, maar er komt geen gevolg. We hebben ook begrepen dat het leerlingenstatuut er niet komt, ondanks het feit dat dit vanaf het begin van deze legislatuur werd aangekondigd. Die situatie is frustrerend. Vooral voor de betrokken kinderen is het jammer dat bepaalde problemen niet structureel worden aangepakt.

Er moet op Vlaams niveau dringend nog heel wat werk worden verricht in verband met de nieuwe adoptiewetgeving. Er moet een herziening komen van het principe van het kosteloos onderwijs dat werd ondergraven. Over al deze zaken gaven we reeds adviezen, maar die hebben nog geen of weinig concrete gevolgen gehad.

We hebben tevens een druk onderzoeksjaar achter de rug. We hebben de resultaten van onze langlopende bevraging van jongeren en ouders verwerkt in twee publicaties. We hebben daarover in oktober 2003 een colloquium georganiseerd in De Schelp. In 2003 zijn we gestart met de tweede versie van de Kliksons. Dat is een onderzoek over de vrijetijdsbesteding van de jongeren. De eerste Kliksons onderzochten de vrijetijds mogelijkheden bij jongeren in de buurt en de mate waarin ze er gebruik van maken. Nu vragen we ook naar de concrete behoeften van de jongeren. Dat onderzoek loopt reeds in ongeveer 240 gemeenten. We hopen dus

een duidelijk beeld te krijgen van wat kinderen en jongeren belangrijk vinden in de context van de vrijetijdsbesteding.

De conclusies hebben we dit jaar niet enkel gebundeld aan het einde van het ombudshoofdstuk, maar ook aan het einde van het jaarverslag. We hopen dat er een positief gevolg aan zal worden gegeven.

De voorzitter : Ik geef nu het woord aan de minister om het verslag van de Vlaamse regering toe te lichten.

Mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen : Het is goed dat het verslag van het Kinderrechtencommissariaat samen met het verslag van de regering in de commissie kan worden besproken. Het is immers belangrijk dat er niet los van elkaar wordt gewerkt. De rapporten zouden eigenlijk in alle commissies moeten worden besproken, en niet enkel in de commissies die zich bezighouden met welzijn en onderwijs. Alle beleidsinitiatieven zouden immers de kindertoets moeten doorstaan, en het verslag is daartoe een goede aanleiding.

Dit jaar hebben we in het verslag dezelfde structuur gebruikt als in de vorige verslagen. In de inleiding besteden we kort aandacht aan de decretale grondslag. Verder zijn er drie hoofdstukken : het horizontaal beleid, het verticaal beleid en de conclusies. Bij het horizontaal beleid worden de uitgangspunten behandeld en de functie van de coördinerend minister voor kinderrechten. Het gaat daar over de aanspreekpunten kinderrechten, de kinderrechtenrapportage, het subsidiebeleid, de sensibilisering en opvolging op internationaal en nationaal niveau.

In het verticaal beleid worden de verschillende beleidsdomeinen onder de loep genomen. Er worden vier basisbeginselen van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK) gehanteerd. Dat zijn : het belang van het kind, de non-discriminatie, het recht op leven, overleven en ontwikkeling en de participatie van het kind.

De beleidsconclusies behelzen verschillende thema's. Het verslag beslaat de periode 1 april 2002 tot 31 maart 2003. Hier en daar is meer recente informatie, tot 30 juni 2003, opgenomen, vooral met betrekking tot het horizontaal beleid.

Ik licht de thema's in de besluiten even toe. Over de aanspreekpunten kinderrechten werd overleg gepleegd met de Kinderrechtencommissaris. De dubbele opdracht van die aanspreekpunten is aan-

sprekbaar zijn voor het beleid en het sensibiliseren van het beleid inzake rechten van het kind. Het beleid wordt weliswaar effectief ondersteund maar de input lijkt me vooral te komen vanuit het KRC. Die dubbele opdracht is dus nog niet helemaal uitgeklaard. Ik vind het immers zeer belangrijk dat het beleid zelf een input krijgt van buitenaf.

Een ander thema is het Beter Bestuurlijk Beleid. Het is nog niet uitgeklaard waar de kinderrechten zullen worden ondergebracht. Er zijn twee denksporen. Een eerste mogelijkheid is dat deze bevoegdheid bij de minister-president wordt ondergebracht. Een argument voor is dat het inclusief is en dat wordt gegarandeerd dat beleidsoverstijgend wordt gewerkt. Daar staat tegenover dat een minister-president al benomen wordt door alle grote vraagstukken waarvan kinderrechten er maar één is. Verder is er ook een garantie nodig voor een voldoende uitgebouwde structuur om zo'n werking toe te laten.

Een ander denkspoor is om de kinderrechten te plaatsen bij het jeugdbeleid. De betrokken minister heeft immers de bevoegdheid de jongeren en hun positie te bewaken. Er wordt wel voor gekozen om niet alleen de traditionele sectoren bij het jeugdbeleid op te nemen. Dat beleid riskeert dan minder in beeld te komen. Als Brussels parlements lid heb ik zelf vaak initiatieven genomen aangaande kinderrechten en kindeffectrapportage. We mogen ons niet beperken tot de traditionele thema's. Participatie en inspraak gaan ook over huisvesting en mobiliteit. Een kind leeft in de volwassen samenleving en moet er een plaats hebben vanuit zijn eigenheid. Dit is de politieke invalshoek waarmee ik de kinderrechten wil opnemen.

De methode die wordt gebruikt voor de kindeffectrapportage wordt internationaal geapprecieerd. Er is een nieuwe handleiding opgemaakt met de medewerking van een interdisciplinaire kindeffectrapportagewerkgroep, waar het Kinderrechtencommissariaat als waarnemer bij betrokken was alsook de Kinderrechtencoalitie en het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie (CBGS).

Voor de rechtspositie van de minderjarigen is het belangrijk dat, met de nieuwe methodiek die zal worden verspreid, we naast de toetsing aan het Internationaal Verdrag ook willen komen tot een effectenmeting. We willen de effecten van de rechtspositie voor de minderjarigen in de praktijk na gaan.

In het verslag wordt tevens het Vlaamse nationaal actieplan kinderrechten belicht. We houden, samen

met de Franse Gemeenschap, rekening met de slot-beschouwingen van de bijzondere zitting over kinderen van de Verenigde Naties in mei 2002 in New York, onder meer het maken van een eigen actieplan door elke staat. Eind 2002 is de beslissing genomen om hiervoor een werkgroep op te richten. Het duurde echter vrij lang – tot 25 september 2003 – tot die werkgroep de eerste keer werd samengeroepen door Justitie. Daarom werd op Vlaams niveau in maart 2003 al een verkennende vergadering gehouden waar onder meer de leden van deze commissie op werden uitgenodigd.

De inbreng van het kind is belangrijk. Dat moet gebeuren via de bestaande kanalen, zoals de Vlaamse Jeugdraad en het project What Do You Think ? dat gecoördineerd wordt door het Belgisch Comité voor Unicef. De prioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap zijn op 24 november besproken door de werkgroep, met daarin vertegenwoordigers van de aanspreekpunten Kinderrechten, de NGO's vertegenwoordigd door de Kinderrechtencoalitie, het participatieproject What Do You Think ? van Unicef, de Vlaamse Jeugdraad, het Centrum voor de Rechten van het Kind, het Kinderrechtencommissariaat en deze commissie. Die prioriteiten zullen vandaag aan bod komen, en ook nog op 10 februari. De bijzondere zitting in New York moet op die manier leiden tot concrete acties.

Er komt een voorstel van Vlaams Actieplan Kinderrechten, als onderdeel van het Belgische actieplan dat bij de VN zal worden ingediend. Er wordt naar gestreefd om nog dit voorjaar daarover overeenstemming te bereiken.

We houden voor de beleidsconclusies altijd rekening met de principes van participatie en non-discriminatie. De mogelijkheden zijn informatie en communicatie aan de jeugd, inclusief onderwijs voor kinderen met een handicap, recht van kinderen op participatie aan onderzoek, de verantwoordelijkheid van de media, de positie van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, het recht op kosteloos onderwijs, de rechtspositie en de participatie van de leerling in het onderwijs, het nieuwe cliënt-opvolgingssysteem van de bijzondere jeugdbijstand, enzovoort.

Voor de opvolging van het Vlaams Actieplan zal in het voorjaar onze aandacht opeisen. De rechtspositie van kinderen en jongeren verandert, want ze willen meer en meer verantwoordelijkheden opnemen. Zoals bleek uit de toelichting van de Kinderrechtencommissaris, maken kinderen en jongeren veel gebruik van e-mail om hun eigen communicatie te onderhouden. Dat is op zich een goede

zaak, maar het noopt ook tot voorzichtigheid. Kinderen zijn immers geen kleine volwassenen die alle verantwoordelijkheden moeten kunnen opnemen. Ze blijven kinderen en hebben ondersteuning nodig.

De neutrale ontmoetingsruimten zijn, zoals bekend, overgeheveld van justitie naar welzijn en werken sinds 1 januari met Vlaams geld. Die ontmoetingsruimten, die heilzame effecten hebben op de relaties tussen ouders en kinderen, kunnen dus blijven bestaan. We zullen nu vanuit het perspectief van het kind die neutrale ontmoetingsruimten organiseren, via de centra voor algemeen welzijnswerk. Dat is een groot verschil met de justitiële invalshoek – het uitvoeren van een vonnis – die tot voor twee weken werd gevolgd.

Mevrouw Marijke Dillen : In het verleden is al meermaals geïnterpelleerd over de neutrale ontmoetingsruimten. Het is een goede zaak dat dit initiatief wordt voortgezet. In de praktijk is de bestaande omkadering onvoldoende om te beantwoorden aan de groeiende vraag. Alvast in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen zijn er onvoldoende opvangmogelijkheden, zodat de vonnissen niet kunnen worden nageleefd. Een vonnis waarbij bijvoorbeeld de vader het recht heeft om elke zaterdagmiddag zijn kind te ontmoeten, wordt wegens een gebrek aan mogelijkheden niet nageleefd.

Ik wil u dan ook graag de volgende concrete vraag stellen. Ik weet dat het budgettaire implicaties heeft, maar denkt u in de toekomst aan een uitbreiding van dit mijns inziens toch wel goede systeem ? Het is een systeem waarmee ik als advocaat heel veel positieve ervaringen heb gehad. Ik ben benieuwd of u hier in de toekomst aan wilt werken.

Minister Adelheid Byttebier : Deze vraag houdt ook mij bezig. De laatste tijd heb ik reeds regelmatig gehoord dat er veel vraag naar is, dat het zeer belangrijk wordt gevonden en dat die kans moet worden geboden. Sommigen vragen echter al direct of er wachtlijsten zijn. Zoals ik reeds zei, zullen we beginnen met het bijeenbrengen en nader bekijken van de ervaringen van alle neutrale ontmoetingsruimtes. Ik heb de indruk dat die neutrale ontmoetingsruimtes elk op hun eigen manier werken. Ik weet dat er zijn die individueel werken en per bezoek effectief in één begeleiding voorzien. Andere neutrale ontmoetingsruimtes zeggen dat het daar, zeker op zaterdag, een binnen- en buitengeloop is. De capaciteit die wordt ingenomen, is dus eigenlijk heel verschillend. Dat heeft ook wel zijn redenen en die moeten we nader bekijken.

We weten nu dat we er met onze investering van 1,5 miljoen euro voor kunnen zorgen dat de omkadering van de neutrale ontmoetingsruimtes dezelfde blijft en zelfs lichtjes verbeterd ten opzichte van die van de federale overheid. De manier van werken en wat dat betekent voor de capaciteit voor de ontmoetingen, moeten we nog in kaart brengen. Ik weet nu al dat de resultaten zeer verschillend kunnen zijn. We zullen moeten nagaan wat de beste formule is om aan de vraag te kunnen voldoen. Waarschijnlijk zal een groter budget nodig zijn, tenzij we ons toch laten inspireren door de methoden die in bepaalde ontmoetingsruimten worden gebruikt.

De heer Jan Roegiers : Ik zal mijn tussenkomst niet al te uitgebreid maken, omdat ik ervan overtuigd ben dat het document dat we nu al enkele jaren ter beschikking krijgen een bijzonder uitgebreid document is, dat een uitgebreide informatie- en databank is geworden. Ik wil wel een aantal heel specifieke vragen stellen. Er zijn een aantal zaken die zich – alweer – bevinden op de scheidslijn tussen de regionale en federale bevoegdheid. Mevrouw de Kinderrechtencommissaris, ik heb begrepen dat u zelf ook vragende partij bent om een federaal equivalent van uw functie in het leven te roepen. Ik had daar graag nog wat uitleg over gekregen. Wat zou volgens u de opdracht moeten zijn van een federale kinderrechtencommissaris ?

Verder wil ik het hebben over het jeugdsanctierecht. U weet dat we twee jaar geleden in dit parlement al een amendement hebben ingediend op het ontwerp van decreet dat het samenwerkingsakkoord over Everberg moest goedkeuren. Dat decreet stelt dat we uiterlijk op 1 september 2004 uitsluitel moeten krijgen over de vraag of er effectief een wet komt die antwoorden moet bieden op delinquent gedrag van minderjarigen. Het Vlaams Parlement heeft zich ertoe geëngageerd om, als die wet er niet komt, het samenwerkingsakkoord ook op te zeggen. We kennen uw standpunt, dat eigenlijk heel fundamenteel is, maar hebt u via uw contacten ten zuiden van de taalgrens ook vernomen hoe men daar tegen deze kwestie aankijkt ?

Een derde aspect is vrij actueel en werd daarnet ook reeds aangeraakt : de integrale jeugdhulpverlening. Zes jaar geleden werd door dit parlement een motie van aanbeveling goedgekeurd. Spirit is vragende partij – net als de minister denk ik – om daarover nu eindelijk een decreet te laten goedkeuren door dit parlement. Ik heb daar namens Spirit ook altijd aan toegevoegd dat het voor ons niet kan dat er een decreet integrale jeugdhulpverlening zou komen zonder een decreet dat de

rechtspositie van de minderjarigen regelt. Ik vraag dus naar een stand van zaken, niet alleen aan de kinderrechtencommissaris maar ook aan de minister.

Vervolgens heb ik nog een paar zeer specifieke vragen, ten eerste over pesten. Pesten is een onderwerp waarmee het Kinderrechtencommissariaat vaak heeft te maken. Ik heb een aantal jaren geleden ook vragen gesteld over nieuwe vormen van pesten, waarbij de nieuwe media worden gebruikt. Sms'jes, e-mails, websites van scholen of chatboxen kunnen, vaak op een zeer harde manier, binnendringen in dat wat de laatste geborgenheid van de kinderen zou moeten zijn : hun kamer thuis. Hebt u hierover al klachten ontvangen of blijven de klachten voorlopig beperkt tot het 'traditionele' pesten op de speelplaats en op straat, dat jammer genoeg nog altijd bestaat ?

Een volgend onderwerpje snijd ik alweer aan met enige schroom, omdat ik hier de discussie daarover niet wil voeren, maar ik wil wel vragen of u er al ervaring mee hebt. Hebt u reeds vragen gekregen over de hulp bij euthanasie voor minderjarigen ? Wat zijn in globo de standpunten die u daarover hoort en de vragen die u daarbij te verwerken krijgt ?

We moeten ons in dit parlement de komende maanden buigen over een decreet rond adoptie. Hebt u de afgelopen maanden vragen, klachten of suggesties gekregen over welke problematiek dan ook die te maken heeft met adoptie, hetzij van geadopteerde kinderen, hetzij van ouders van adoptiekinderen ? Wat waren dan die vragen, suggesties of klachten ?

Dan heb ik nog een andere zeer specifieke vraag. Ik heb een voorstel van decreet ingediend dat een regeling zou moeten treffen inzake condoomautomaten in scholen. Hebt u al vragen gekregen van minderjarigen die te maken krijgen met een mogelijke of effectieve HIV-besmetting of met ongewenste zwangerschappen ? Gaat het dan om mensen die niet weten waar ze terecht kunnen en om een doorverwijsmogelijkheid vragen of om mensen die heel specifiek vragen naar een decretale of wettelijke regeling ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw Vandekerckhove, mevrouw de minister, wat is volgens u de impact van de decretaal bepaalde bevoegdheden van de Kinderrechtencommissaris op het Vlaamse beleid ? Hoe kan die impact groter worden ?

Wat is de verhouding tussen de aanspreekpunten kinderrechten en het Kinderrechtencommissariaat ? Hoe percipiëren jullie dit ? We mogen immers niet evolueren naar een situatie zoals in de Franse Gemeenschap bestaat. De Kinderrechtencommissaris maakt daar deel uit van de uitvoerende macht. De onafhankelijke positie van het Kinderrechtencommissariaat moeten we blijven verdedigen. We mogen dat commissariaat niet inkapselen via het beter valoriseren van de contactpunten binnen de administratie. Het lijkt misschien niet efficiënt dat een deel van de knowhow bij de uitvoerende en een ander deel bij de wetgevende macht is ondergebracht, maar die keuze werd nu eenmaal gemaakt en onze fractie blijft die verdedigen. Wat is uw standpunt daarover ?

Mevrouw de minister, het is opmerkelijk dat u nog altijd van twee denksporen gewaagt in verband met het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB). Ook vorig jaar hebben we dit aangekaart. Is er inderdaad nog altijd niet beslist waar de kinderrechten worden ondergebracht ? In het parlement worden elke week ontwerpen van decreet ingediend die moeten zorgen voor een verdere implementatie van het Beter Bestuurlijk Beleid. Wat zal er in die context gebeuren met de IVA's en de EVA's ? Hoe zullen die in de toekomst evolueren ? Voor Kind en Gezin bijvoorbeeld is het toch belangrijk te weten of de pijler ter ondersteuning van de coördinerende minister bij het beleidsdomein Jeugd of bij de minister-president zal terechtkomen. Wat zou het beste zijn ?

Het is onmiskenbaar een goede zaak dat het Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat en het jaarlijkse verslag van de Vlaamse regering in deze commissie tegelijkertijd worden besproken. Mevrouw de Kinderrechtencommissaris, hebt u echter al uitnodigingen ontvangen van andere commissies ? We zouden u misschien kunnen aanbevelen bij die commissies.

Mevrouw de minister, krijgt u als coördinerend minister uitnodigingen van andere commissies om de stand van zaken met betrekking tot de kinderrechten toe te lichten ? Wat kunnen we doen om de kinderrechtenproblematiek enigszins uit de welzijnssfeer te halen en ervoor te zorgen dat ook andere commissies er aandacht aan besteden ? Het heeft mijns inziens geen zin om een verslag dat alleen maar in deze commissie werd besproken, op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen. Dat zou immers leiden tot een debat zonder spankracht.

Misschien kunnen we voor het einde van deze legislatuur de kinderrechten nog eens op de agenda

van de plenaire vergadering plaatsen. Op die manier kunnen we iedereen voor de verkiezingen nog eens warm maken voor deze problematiek. We beschikken immers over voldoende documenten om dat te doen.

Mevrouw de Kinderrechtencommissaris, u mag ook tussentijdse verslagen afleveren. Bent u bereid en overweegt u dat te doen ? Welke randvoorwaarden moeten daarvoor worden gecreëerd ? U hebt een goede ploeg medewerkers, maar u hebt handen en tijd te weinig. Ik besef dat, maar toch zou ik graag uw mening kennen over een tussentijdse rapportage.

Ik wil punctueel doorgaan over het verslag van de Kinderrechtencommissaris. Na vijf jaar zien we dat het ombudswerk de goede richting uitgaat. Dat er een beter evenwicht komt in de klachten en aanmeldingen van minderjarigen zelf en volwassenen, is alleszins positief.

Het KRC is één van de paraparlementaire instellingen (PPI's). Hier is ook de Vlaamse Ombudsdienst gevestigd. Komen er zaken die voor het Kinderrechtencommissariaat zijn bedoeld, toch bij de Ombudsman terecht ? Bestaat hierover overleg ?

We stellen in de commissie vast dat het zeer moeilijk is om jongeren en hun omgeving bekend te maken met de bestaande voorzieningen voor jongeren. Het gaat niet alleen over de eerstelijnsvoorzieningen, maar ook de hulpverleningsvoorzieningen, wat veel schrijnender is. Hebt u suggesties hieromtrent ? Kunt u ons een aanwijzing geven van wat er zowel op korte als op langere termijn nodig is ? Bij jongeren en minderjarigen is de invulling van het begrip tijd anders dan bij een volwassene, daarom moet voor hen zeker op korte termijn gewerkt worden.

U bent als Kinderrechtencommissaris de spreekbuis over zaken die bij u gemeld worden, maar welke thema's ontbreken volgens u ? Dit jaar komen opnieuw dezelfde thema's aan bod als de vorige jaren. Concludeert u daaruit dat er niet veel verandert ? Het zou ook kunnen dat bepaalde thema's taboe zijn, dat men met sommige thema's niet naar een overheid kan stappen, want het Kinderrechtencommissariaat wordt soms toch enigszins zo gezien. Hoe komt het dat er over gezondheid zo weinig meldingen zijn ? Kennen jongeren daarin hun positie misschien nog niet, of zou het aankaarten van deze problemen veeleer moeten gebeuren door de hulpverleningssector ? Als u er geen meldingen over krijgt, gebeurt er dan toch onderzoek naar ?

Een ander actueel thema is de problematiek van geweld. Daarvan zijn wel meldingen. De link naar het geweld in beeld, zoals internet, film of video, ontbreekt. Ontbreken er nog andere thema's ? Hoe pakt u het aan om die ontbrekende thema's te vinden ?

Ik betreur dat we veel te weinig doen met de adviezen van het Kinderrechtencommissariaat en ze te weinig als hefboom gebruiken. Ik weet niet waaraan dit ligt. Het is mijn ervaring dat bij het neerleggen van ontwerpen, het debat al voor een stuk elders is uitgeput door de meerderheidsfracties, zodat er nog maar weinig discussie is. Het is moeilijk om dan nog aan te komen met adviezen van de Kinderrechtencommissaris.

De Kinderrechtencommissaris heeft een opsomming gegeven van de adviezen waar niets mee is gebeurd. Misschien moeten we deze lijst eens publiceren in een publicatie van het parlement. Wanneer beginnen we er eens aan ? Hebt u suggesties voor hoe we de aandacht erop kunnen vestigen ? Uw jaarverslag, hoe goed en degelijk ook, blijkt daar niet voldoende voor te zijn. We zullen het niet als een betutteling ervaren als u ons daarover aanspreekt.

Ik wil nu overgaan tot het verslag van de regering. Van twee zaken in zowel de verslaggeving als het beleid van de Vlaamse regering inzake kinderrechten, vind ik dat ze een onvoldoende moeten krijgen. Ten eerste is er de participatie, waar alles zeer traag gaat en er weinig verandert. De kortetermijnvisie laat niet toe dat dit aan een dergelijk slakken-gangetje voortgaat. Ik geef als voorbeeld het ontwerp van decreet over het sociaal jeugdtoerisme. In het KER staat dat participatie hoogst relevant is, het krijgt quote 5. Als er bij een hoorzitting wordt gevraagd hoe we vooruitgang kunnen boeken in de participatie van jongeren, blijft de administratie het antwoord schuldig. Participatie is blijikbaar, zeker voor de administratie, geen punt.

In het KER over de gezondheidspreventie wordt minder aandacht besteed aan participatie. In de commentaar op de waarde van het ontwerp, wordt daarover geen opmerking gemaakt, laat staan dat er alternatieven worden voorgesteld om participatie te bevorderen. Participatie is een volwaardige pijler in het verdrag, maar Vlaanderen heeft geen goede traditie op dat vlak en kan er moeilijk mee omgaan. De voorbije jaren zijn er nochtans tal van methodieken ontstaan. Hoe komt het dat hiervan zelden een punt wordt gemaakt als het om jongeren gaat ?

Mevrouw de minister, het verslag van de regering is heel waardevol en het is zeker meer dan een catalogoog. Het laat ons toe dieper in te gaan op een aantal zaken. Als ik echter zie over welke punten al een KER is gemaakt en als dat vergelijk met de rapportage, dan moet ik besluiten dat dit niet vaak een aanzet is voor het parlement om er iets mee te doen. In vergelijking met andere landen is het al schitterend dat er KER's worden gemaakt, maar de impact ervan is ontgoochelend. Dat is niet te wijten aan een gebrek aan inzet, noch van de administratie, noch van de aanspreekpunten kinderrechten. Ik hoop dat het een van de grote beleidsdoelstellingen is om de impact ervan te vergroten. Ik zeg niet dat er via een KER oppositie mogelijk moet zijn, maar het KER moet toch wel kritisch durven zijn, zoals de adviezen van bijvoorbeeld de Raad van State en de SERV. Daarnaast blijken de KER's rond kaderdecreten waardeloos : er wordt vaak gesteld dat de bedoelingen van de regering nog niet duidelijk zijn en dat er eerst uitvoeringsbesluiten moeten komen. Er is wellicht een aparte methodiek nodig voor kaderdecreten. De opstellers van het KER maken er zich veel te gemakkelijk van af en de parlementsleden hebben daar niets aan.

Voor mijn fractie zijn de beleidsvoorstellen achteraan zeer belangrijk en die zijn ronduit ontgoochelend. Het beleidsplan waar we met de Kinderrechtencommissaris over hebben kunnen debatteren, is veel concreter. Het maakt duidelijk wat de Kinderrechtencommissaris wil, wat haar doelstellingen zijn, hoe ze die wil verwezenlijken en welk budget ze daaraan wil besteden. Mevrouw de minister, als de Kinderrechtencommissaris dat kan, dan moet u dat ook kunnen. Als coördinerend minister moet u meer kunnen wegen op de beleidsconclusies. Nu zijn dat losse opmerkingen en totaal vrijblijvend, wat niet zou mogen. Het verslag wordt opgemaakt in september, net voor de indiening van de begroting. Het kan dan ook niet moeilijk zijn om die extra oefening te maken. U zult weerstand ondervinden, maar u moet het goede voorbeeld geven.

De heer Roegiers heeft het over de jeugddelinquentie gehad. Ik had graag in de beleidsconclusies gelezen hoe de opmerkingen van het VN-Comité zullen worden beantwoord. Ik weet dat daarover al visies zijn en dat er nota's bestaan, maar er staat niets van in het verslag. Hoe komt dat ? Het comité heeft opmerkingen gemaakt over zowel exclusief Vlaamse als gemengde bevoegdheden. Dit had als document bij het parlement moeten worden ingediend. De aanbevelingen van het VN-Comité blijven onbeantwoord. Het is nochtans cruciaal dat er antwoorden komen omdat dit gevolgen heeft voor de manier waarop we de jeugddelinquentie op een samenhangende manier kunnen behandelen. Dit

impliceert dat u in het verslag in uw kaarten laat kijken over hoe het bijvoorbeeld zit met Everberg en met een rechtsgrond voor alternatieve straffen. In de praktijk financiert u de bemiddeling en de ergotherapeuten, maar daar is geen rechtsgrond voor. Dat zou toch een prioriteit moeten zijn.

Wat is de impact van Vlaanderen op het federale en internationale niveau ? Vlaanderen speelt een voortrekkersrol in de opmaak van het Belgisch nationaal actieplan. Zolang dit federaal niet even ernstig wordt genomen, blijft het werk in Vlaanderen een halve maat voor niets. De impact kan veel groter zijn, als ook het federale niveau op dezelfde manier werkt.

Zal de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind werkingsmiddelen krijgen van Vlaanderen ? Als Vlaanderen geen werkingsmiddelen geeft, lijkt het alsof deze commissie niet kan starten en het is toch van belang dat dit wel kan.

De heer Koen Helsen : Ik wil namens mijn fractie beklemtonen dat we gevraagd hebben om het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat eventueel ook in de plenaire vergadering te behandelen. Mevrouw Merckx doet daarvoor een goede suggestie, maar ik zou geen algemene behandeling vooropstellen, maar specifiek een aantal thema's aansnijden.

Mevrouw de Kinderrechtencommissaris, u zegt dat de binnengekomen klachten veelal handelen over de rechten van het kind binnen het gezin. Bijna 35 percent van de meldingen gaat hierover. Dit komt ook door de zichtbare gezinscampagne die is gevoerd.

Het Kinderrechtencommissariaat heeft dus een grote invloed op het ombudswerk en het kan tot op zekere hoogte bepalen welke vragen het meest bij de ombudsfunctie terechtkomen. Dit is niet bedoeld als kritiek op de campagne. In welke mate zijn de cijfers een juiste weergave van de problemen waarmee kinderen worden geconfronteerd ?

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : Het probleem van de bevoegdheidsspreiding is al meerdere keren aangekaart. We hebben aangestuurd op de oprichting van een federaal kinderrechtencommissariaat. Ook het VN-comité deed dit in de 'concluding observations'. Zeker in een federale staatsstructuur is het van belang dat er op elk bestuursniveau een onafhankelijke controle van het kinderrechtenverdrag is. We hebben dus nooit problemen gehad met de oprichting van een federaal kinderrechtencommissariaat, integendeel. De vraag is wel waar dit

commissariaat precies voor verantwoordelijk zal zijn.

Voor informatie, sensibilisering en het behandelen van vragen, kunnen minderjarigen in België terecht bij voldoende instanties. Het federale commissariaat moet zich vooral richten op een voorafgaande legistische controle. Het moet nagaan of de voorstellen en ontwerpen van wet overeenstemmen met de principes van het kinderrechtenverdrag.

Daarnaast kan een federaal commissariaat problemen op te lossen. Bijvoorbeeld als blijkt dat het systeem van de schuldechtscheidingen bijdraagt tot een gebrek aan welbevinden van kinderen, kan het federaal commissariaat gecontacteerd worden. Voor het scheidingsprobleem kan dan worden onderzocht wat op federaal of op Vlaams niveau aangepakt moet worden.

Er kan federaal een platformfunctie komen, om de problemen die aan Vlaamse en Franstalige kant bestaan te bespreken. Als problemen niet op Vlaams niveau kunnen opgelost worden, is er dan nog het federale commissariaat als partner.

Voor kinderen en jongeren zou het verwarrend zijn, als er naast het Vlaams Kinderrechtencommissariaat nog een aanspreekpunt komt. Kinderen en jongeren zijn enerzijds te weinig op de hoogte van de kanalen, maar ze zien anderzijds door de bomen ook het bos niet meer.

Voor de IVRK-controle en het coördineren en opnemen van problemen van de gemeenschappen, zijn belangrijke taken voor het federale niveau.

Ons standpunt over het jeugdsanctierecht is duidelijk. Tijdens de laatste vergadering van het ENOC werd hierover nog een consensustekst voorgelegd. Ook de bedenkingen van het VN-comité hierover zijn niet onbelangrijk. Uiteindelijk moeten we komen tot een sui-generisrecht. Geen strafrecht of beschermingsrecht, maar iets daartussen.

De artikelen 37 en 40 van het IVRK zijn eigenlijk al een wet in een notendop. Hierin staat een opsomming van fundamentele principes. Op Vlaams niveau zullen hier en daar wel details moeten worden toegevoegd, maar zonder deze principes komen we er niet.

De evolutie op federaal niveau verontrust ons. Het kabinet van minister Onkelinx neemt drie opties. De eerste optie is zowel volgens het kinderrechtenverdrag zelf als de 'concluding observations' ver-

werpelijk. De uitbreiding van artikel 38, de ‘uithandengeving’, kan voor het comité in geen geval.

Ik weet niet hoe het komt dat de impact van het Vlaamse beleid zo klein is. Het roept vragen op dat zelfs de impact van het VN-comité minimaal is. Dat comité heeft gezegd dat ‘uithandengeving’ niet past in een rechtssysteem dat zich conform het IVRK wil opstellen, maar onze minister van Justitie legt dit zonder meer naast zich neer.

Het tweede denkspoor van minister Onkelinx wil een rechtsgrond bieden voor alle mogelijke alternatieve sanctioneringen. Dit is wel goed.

Het derde spoor is het zwaarder bestraffen van volwassenen die minderjarigen inzetten. Het gaat dus om een wijziging van het strafwetboek en heeft eigenlijk niets te maken met de verandering van het jeugdbeschermingsrecht.

We moeten vertrekken van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zelf en de aanbeveling van het comité. Het ‘ontwerp-Maes’ had veel positieve punten, maar ik vrees dat dit gezien de politieke realiteit op dit moment niet haalbaar is op federaal niveau. Ik weet niet of er binnen de vier jaar iets te doen valt op dat niveau.

Het belangrijkste dat federaal kan gebeuren, is het tegenhouden van de uitbreiding van artikel 38. We blijven pleiten voor de afschaffing van dit artikel. Dit is de enige correcte mogelijkheid, als we een beleid willen dat juridisch conform is aan het IVRK.

De oefening van de voorbije jaren inzake integrale jeugdhulp, is gebeurd op vraag van het Vlaams Parlement. Het is logisch dat het Vlaams Parlement dit voortzet. Die twee (decreet Integrale Jeugdhulp en decreet rechtspositie van de minderjarige) moeten samen worden behandeld. Als dat in deze legislatuur niet gebeurt, zullen een aantal rechtswaARBorgen van minderjarigen opnieuw niet geregeld worden.

Vroeger waren er geen klachten van pesten door leeftijdsgenoten, maar nu wel. Een paar klachten gaan over pesten via sms’jes en het internet. Een leerkracht die is weggepest, buigt zich nu ook over het pesten van leerlingen. Soms worden leerlingen door leerkrachten op een manier behandeld die niet door de beugel kan. Daarover zal de Commissie voor Onderwijs een hoorzitting organiseren.

We hebben al een advies opgesteld over euthanasie voor minderjarigen. Parlementairen uit die federa-

le commissie hebben daarover ook met minderjarigen gediscussieerd. In ons advies steunden we onder meer ook op een belevingsonderzoek bij terminaal zieke en gezonde jongeren dat is verwerkt in een licentiaatsverhandeling. In de wet staat dat het moet gaan over een uitzichtloos lijden en het hebben van een bewuste wil. Het criterium van de leeftijd wordt daarbij uitermate secundair. Kinderen die terminaal ziek zijn, hebben dikwijls een rijpheid en mentaliteit ontwikkeld die niet is te vergelijken met dat van gezonde leeftijdsgenoten. De discussie daarover is opnieuw geopend, en daarom hebben we ons advies nogmaals bezorgd aan de bevoegde commissie.

Wat adoptie betreft, was er het afgelopen jaar maar één klacht, over een dienst die vandaag niet meer bestaat. Bij de herziening van de federale wet heeft het federaal parlement ons advies behoorlijk goed opgevolgd. Adoptie moet in de eerste plaats het belang van het kind vooropstellen, en niet de kindervens, hoe belangrijk die ook is. Het blijft enorm belangrijk dat kandidaat-adoptanten zorgvuldig worden geselecteerd. Een verplichte screening blijft noodzakelijk, en het doet er niet toe of het om een interlandelijke of binnenlandse adoptie gaat.

De heer Jan Roegiers : Een goede screening moet inderdaad gebeuren, maar voor adoptieouders die geen eigen kinderen kunnen krijgen, is dat dikwijls een bijzonder lange lijdensweg. Ze krijgen ten slotte een ‘goed rapport’ om kinderen te mogen opvoeden, en dat steekt af tegen mensen die gewoon zonder enige toelating kinderen kunnen krijgen.

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : De vergelijking met gewone ouders gaat niet op. Het gaat niet om nieuwe kinderen, maar om kinderen die al bestaan, met een verleden en dergelijke.

De heer Jan Roegiers : Ik pleit er enkel voor om dat allemaal zo menselijk mogelijk aan te pakken.

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : Klachten over niet zorgvuldig screenen hadden vooral te maken met welbepaalde instanties. Daar wordt blijkbaar aan gewerkt. Heel wat kandidaat-ouders haken trouwens zelf af nadat ze grondig zijn geïnformeerd over het adoptieproces. Goede informatie is nodig, zodat de kandidaten van bij het begin van de procedure goed weten of het allemaal wel iets voor hen is. Het blijft immers de opvoeding van een kind van een ander, en niet van het eigen kind. Dat is een pijnlijke boodschap die toch moet worden overgebracht.

De voorzitter : Over adoptie zullen we binnenkort een nieuwe discussie openen, aan de hand van de daarover ingediende voorstellen.

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : Zowel jongeren als leerkrachten stellen vragen over waar zwangere tieners terecht kunnen. Het is zelfs gebeurd dat een tiener vriendelijk is gevraagd van school te vertrekken omdat ze zwanger was. Jongeren zelf vragen toegang tot goedkope condooms. Binnenkort praten we met Sensoa. Volgens die organisatie worden jaar na jaar minder en minder condooms gebruikt. Ik kan al wel zeggen dat we principieel denken dat de school bijna het kanaal bij uitstek is om zulke producten te verdelen. Ik denk alleen dat we er nog een juridische kluif aan zullen hebben om dat te combineren met de vrijheid van onderwijs en met het hanteren van pedagogische projecten. Onze maatschappij is het ons inziens aan onze jeugd verplicht om de toegang tot condooms zo ruim en zo eenvoudig mogelijk te maken. Dat is geen kwestie meer van morele principes, maar van leven of dood, zoals Peter Piot het ook al stelde. We kunnen niet aan de ene kant geld spenderen aan sensibiliseringscampagnes om aan de andere kant de toegang tot condooms quasi-onmogelijk te maken.

De volgende reeks vragen handelde over de impact van de werking van het KRC. Dat is natuurlijk de moeilijkste vraag die we kunnen krijgen, maar toch geen onbelangrijke. Onze impact moet ook worden bekeken afhankelijk van de doelgroepen die we bedienen. Als ik afga op de reacties die we binnen het ombudswerk van sommige jongeren krijgen, lijkt het erop dat we een grote impact hebben. Dat leid ik ook af uit de houding van ouders en leerkrachten die ons contacteren. Ik denk toch wel te kunnen zeggen dat de aandacht voor kinderrechten de voorbije 5 jaar bij de publieke opinie is toegenomen. Dat is niet altijd positieve aandacht, maar dat hoeft ook niet altijd. Ook in het parlement zijn er soms meer leden die ons om advies vragen of ons op hoorzittingen uitnodigen.

Ik ben daar dus niet helemaal negatief in, maar ik wil toch wel van de gelegenheid gebruik maken om de bal even terug te spelen naar het parlement. Ik denk dat onze taak vooral bestaat uit het opmaken van adviezen over thema's die hier aan de orde zijn en worden bediscussieerd. Over wat er met ons advies gebeurt, kan ik echter weinig zeggen. Ik zou natuurlijk meer kunnen gaan lobbyen, maar ik heb er vanaf het begin voor gekozen om dat niet te snel te doen. Ik vind dat ook te riskant. Ik vind namelijk dat we aandacht moeten blijven hebben voor onze politieke neutraliteit, omdat onze resultaten anders

te veel worden gekleurd of gehypothekerd door het feit dat we te veel de ene of de andere partij bedienen.

Nog in verband met de impact, is er de wijziging in het decreet wat het jaarverslag betreft. Vroeger moest het jaarverslag naar de plenaire vergadering komen, dan werd opeens het decreet gewijzigd, maar nu hoor ik gelukkig dat het verslag op een bepaald moment toch weer zal worden besproken in de plenaire vergadering.

Ik denk dat het in de loop van het tweede jaar was dat ik aan het Bureau het voorstel heb gedaan om eens per jaar een slapende ad hoc-commissie wakker te maken om te debatteren over de verslaggeving, zowel die van de regering als die van het KRC. Die vraag werd toen negatief beantwoord.

We hebben af en toe geprobeerd om een insteek te doen, maar ik kan het parlement niet dwingen om rekening te houden met onze adviezen, wat ook wel logisch is. Ik stel alleen maar vast dat kinderrechten en minderjarigen in het algemeen, politiek niet echt prioritair zijn. Minderjarigen komen meestal enkel aan bod als ze problemen veroorzaken of problemen hebben.

Er is nu ook een decreet Vlaams jeugdbeleid. Ik hoop dat er tijdens de volgende legislatuur bij de opmaak van het jeugdbeleidsplan – dus niet alleen van het jeugdwerkbeleidsplan – ook weer ruimte komt om aandacht te scheppen voor minderjarigen, niet alleen voor hun rechten, maar voor minderjarigen in het algemeen en voor wat het beleid voor hen kan betekenen.

Ik heb daarnet ook al aangegeven dat we, nadat het comité zijn 'concluding observations' had geuit, de oefening hebben gemaakt om eruit te halen wat voor Vlaanderen van belang was. Dat advies is ingediend en ik kan in principe ook niet meer doen dan dat. Het advies over sancties en tucht in het onderwijs is ingediend. Omdat het niet samenhangt met een decreet, verdwijnt het bijna door de mazen van het net als het moet worden behandeld.

We hebben een colloquium georganiseerd over het onderzoek naar de omgang tussen ouders en kinderen. Het zijn, net als vandaag, jammer genoeg steeds dezelfde parlementsleden die daar naartoe komen en ook op één hand te tellen zijn. Ik kan alleen maar zeggen dat we onze decretale opdracht au sérieux blijven nemen. Het advieswerk voor het parlement is daarvan een deel, en geen onbelangrijk deel.

Ik moet u dus ergens wel gelijk geven bij de opmerking dat de impact op het veld groter blijkt te zijn dan de impact hier in het Vlaams Parlement. Dat is mogelijk deels onze schuld, misschien moeten onze adviezen anders en/of beter worden? We proberen altijd al hard en ernstig te werken, maar misschien moeten we er meer ruchtbaarheid aan geven, al zullen sommigen ook dat dan weer niet goed vinden. Zoals ik bij de bespreking van het beleidsplan ook heb gezegd, blijft het een zoeken naar de beste en meest vruchtbare samenwerking met het parlement.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Het beleidsplan zelf, is dat een publiek document of een werkdocument voor u?

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : Dat is vooral een werkdocument. Het staat bijvoorbeeld niet op de website. Ik vind echter niet dat heel het veld zich moet kunnen bemoeien met onze agenda. Ik vind dat ik de controle mag behouden over de agenda van het KRC.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Nu hebben we dat in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besproken, dus de mensen die geïnteresseerd waren in die commissie hebben er iets over kunnen vernemen en weten het ook. Ik zeg niet dat er hier een zitdag voor parlementsleden moet worden georganiseerd, maar ik vind dat we toch eens creatief moeten zoeken naar iets beklijvender, zonder agressief of betuttelend te willen zijn.

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : We kunnen niet meer doen dan alle parlementsleden blijven uitnodigen. Iedereen krijgt ook altijd onze stukken. U vroeg ook naar de thema's waar minderjarigen zelf niets over melden. Er zijn inderdaad nog veel thema's te behandelen, bijvoorbeeld huisvesting en verkeer. In eerste instantie doen we voort met wat ons wordt gemeld door de minderjarigen zelf, maar ik ben het volledig met u eens dat we ook standpunten zullen moeten innemen over andere onderwerpen. We kunnen echter onmogelijk alle thema's tegelijk op onze agenda zetten. Wij staan open voor vragen van parlementsleden om dingen op te zoeken of te doen. Het is ook zo dat ik vanuit het KRC, doordat we bij het Vlaams Parlement zijn geïnstalleerd – een beslissing waar ik nog altijd blij om ben – niet rechtstreeks ministers kan aanspreken of wijzen op hun verantwoordelijkheden in het kader van het verdrag. We moeten dat doen via het Vlaams Parlement en dan merken we dat het hier vaak blijft steken. De frustratie bestaat dus voor een stuk aan beide kanten.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Een aanbeveling zou zeker al kunnen zijn om de groep die hier na 13 juni zijn mandaat opneemt, ter informatie een duidelijk hoofdstuk mee te geven over de PPI's, onder andere het Kinderrechtencommissariaat.

Mevrouw Ankie Vandekerckhove : Dat is de bedoeling, we zijn er met het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement inderdaad over bezig om de nieuwe leden maar ook de leden die worden herverkozen bij hun aantreden duidelijk te maken dat het KRC er ook voor hen is. De leden moeten niet wachten op een advies. Sommige commissies maken geregeld gebruik van onze diensten, andere veel minder. Huisvesting is, zeker nu met de jongste toestanden in het sociaal woonbeleid, dramatisch voor kinderen. Als ik daar geen vraag over krijg terwijl onze agenda vol zit, dan kan ik moeilijk onze agenda daarvoor vrij maken. Als bijvoorbeeld de Commissie voor Cultuur eind december zegt dat ze mij op 6 januari verwacht op een hoorzitting over het medisch verantwoord sporten, evenmin door minderjarigen zelf aangebracht, dan wordt daar wel tijd voor gemaakt, omdat het parlement onze 'eerste klant' is. Ik zou een oproep willen doen aan de parlementsleden om ons vaker vragen te stellen over thema's die niet automatisch uit het ombudswerk zelf komen. In die zin kan de impact dan misschien ook verbeteren.

U vroeg me naar tussentijdse verslagen, maar ik zou niet weten wanneer ik die zou moeten opstellen. In sommige adviezen zit wel een zekere vorm van verslaggeving, wanneer we bij een bepaald thema bekijken wat daarover is binnengekomen in het ombudswerk en wat daarover beschikbaar is qua onderzoek, maar een tussentijds verslag over alle activiteiten acht ik niet haalbaar. Omgekeerd wil ik toch ook zeggen, zonder respectloos te willen zijn, dat we dit verslag maken voor alle leden, terwijl maar een kleine groep het ook daadwerkelijk leest. Liever dan nog eens tussentijdse verslagen te maken voor diezelfde mensen, nodig ik hen uit om eens binnen te lopen. We zitten in hetzelfde gebouw en zijn aanspreekbaar.

Er is inderdaad een wederzijdse samenwerking met de Vlaamse Ombudsdienst, afhankelijk van het thema van de klacht en de opdrachten van beide PPI's. Wanneer we klachten krijgen over de werking van de Vlaamse administratie, kunnen we die doorsturen naar de Vlaamse Ombudsdienst. Wanneer er bijvoorbeeld in het geval van adoptie erkenningsproblemen zijn met Kind en Gezin, hebben we de neiging om mensen door te sturen naar de Vlaamse Ombudsdienst. Wanneer adoptiekinde-

ren zelf bij de Vlaamse Ombudsdienst klagen over het feit dat ze het recht op informatie over hun afstamming niet kunnen uitoefenen, worden ze naar ons doorgestuurd. Soms wordt er overlegd naar aanleiding van bepaalde meldingen.

Ik hou geen pleidooi voor een budget aan elke jeugdvoorziening om zich bekender te maken. Dan loopt iedereen immers weer verloren in een klus van voorzieningen. Ik denk dat het beter is om bestaande kanalen van basisinformatie, bijvoorbeeld de Kinder- en Jongerentelefoon en de Jongeregids, verder en beter in te bedden. Die kanalen zijn immers goed gekend en kunnen een dispatchingfunctie hebben.

Er zou eens kunnen worden nagegaan wat de Vlaamse Infolijn, die massaal wordt gebruikt door de Vlaamse zoekende burger, eigenlijk voor minderjarigen doet. De Vlaamse Infolijn heeft ook grote budgetten om zichzelf bekend te maken. Welk beletsel is er om ook daar een deel van de telefoontjes van minderjarigen op te vangen ?

De Jongereninformatiepunten (JIP's) zijn niet altijd goed bekend. Daarin moet echter eerder op gemeentelijk niveau worden geïnvesteerd.

Sommige voorzieningen zijn gewoon niet voldoende bekend. Bekendheid is echter niet alles. Er moet ook vertrouwen zijn in de voorzieningen. We hebben al klachten gekregen over een CLB dat vertrouwelijke informatie over leerlingen doorspeelde aan ouders en leerkrachten. Een CLB dat zoiets doet, verliest het vertrouwen van de jongeren. Er moet werk worden gemaakt van de rechtspositie van minderjarigen in de integrale jeugdhulp. Dan kan worden bepaald dat de minderjarige recht heeft op geheimhouding, waardoor een CLB geen informatie meer kan doorspelen.

Er gebeuren soms eigenaardige dingen met onze adviezen. We geven al 5 jaar adviezen in verband met echtscheiding en het belang van bemiddeling, maar daar is tot op heden weinig of niets mee gebeurd. Aan de andere kant zijn er zaken die na 1 dag en enkele minuten hoorzitting in orde komen, zoals de detailregeling over het al dan niet vermelden van minderjarigen op een website in verband met medisch verantwoord sporten. Ik weet niet altijd goed hoe dat komt. Sommige zaken zijn natuurlijk gemakkelijker te regelen dan andere.

Vooraleer decretale initiatieven hier aan bod komen, is er al veel gebeurd. Dat is niet nieuw. Voor ons is het daarom moeilijk om te bepalen vanaf welk ogenblik we bij de zaken willen worden

betrokken. Over de integrale jeugdhulp hadden we geen degelijk advies kunnen geven als we de hele zaak niet gedurende 3 jaar hadden kunnen volgen. We zouden dan veel minder of geen impact hebben gehad met ons voorstel over de rechtspositieregeling. We bewaken onze onafhankelijke positie zeer goed. In de centrale commissie heb ik al meer dan eens gezegd dat ik een waarnemer ben en geen lid. Dat is een essentieel verschil.

We denken inderdaad na over andere manieren om contacten te onderhouden dan het maken van een jaarverslag. In ons beleidsplan staat dat we nadenken over debatlunches, nieuwsbrieven en het mailen van de conclusies van het jaarverslag naar alle parlementsleden. Er zijn mogelijkheden genoeg. We zijn ook bereid in te gaan op vragen of initiatieven van parlementsleden, zodat we kunnen inspelen op concrete behoeften.

Er moet inderdaad voor worden gezorgd dat minderjarigen op een goede manier aan het beleid kunnen participeren. In de context van de ontwikkeling van de rechtspositieregeling van de minderjarigen in de jeugdhulp, is er gezorgd voor feedback van minderjarigen. We hadden gevraagd om te zorgen voor participatie op langere termijn en die niet te beperken tot één namiddag. We hadden ook gevraagd om ook aandacht te hebben voor jongeren die zich niet in de hulpverlening bevinden. Ik denk dat de werkgroep Participatie van het beleidsondersteunend team daar werk van heeft gemaakt.

De essentie van de KER's is de effectrapportage en niet zozeer het juridische aspect. De nadruk moet liggen op manieren om negatieve effecten te vermijden. Wanneer bijvoorbeeld in het KER in verband met het medisch verantwoord sporten wordt gezegd dat artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (overleven en ontwikkeling) niet van toepassing is, is mijn reactie dat er in die context wel degelijk iets te zeggen valt over sportende minderjarigen.

Er is goed werk geleverd voor een handleiding voor KER's voor ambtenaren die daar helemaal niet mee vertrouwd zijn. Het risico bestaat echter ook dat die handleiding een formaliteit wordt. We moeten erover waken dat dit niet gebeurt.

De rechten van kinderen in gezinnen zijn altijd al ons hoofdthema geweest, vanuit de grote aantallen vragen daarover. De meeste problemen van kinderen bestaan immers binnen het gezin. Dat thema is niet prominenter geworden louter door onze campagne. De onderlinge volgorde van de deelthema's

is wel veranderd. Vroeger was de volgorde : scheiding, opvoeding en afstamming. De huidige volgorde is : opvoeding, scheiding en afstamming.

Bovendien kiezen we onze campagnethema's niet lukraak. Onze campagnes zijn steeds gebaseerd op de meldingen die bij ons binnenkomen. We beïnvloeden de aard van de meldingen dus niet door het voeren van bepaalde campagnes. Als er al beïnvloeding is, gebeurt die veeleer in omgekeerde richting.

Minister Adelheid Byttebier : Mevrouw Merckx, u vroeg of ik het Kinderrechtencommissariaat wil inpakken op regeringsniveau. Ik heb destijds als Brussels parlementslid voorgesteld om de raad van de VGC zijn rol te laten spelen. De link van het Kinderrechtencommissariaat aan het parlement is zeker ook mijn keuze. Alleen is er ook het aanspreekpunt kinderrechten waarbij hetgeen de Kinderrechtencommissaris opvangt, gekoppeld wordt of uitgesproken wordt bij het aanspreekpunt. Zo kan men dit vanuit het beleid effectief hanteren.

U vroeg naar de Vlaamse impact op het federaal beleid. De samenwerking moet altijd van twee kanten komen. We kiezen ervoor om, wanneer de federale overheid trager gaat, proactief te werken. Het Vlaams actieplan is daarvan een illustratie. U had misschien wat meer beleidsprioriteiten verwacht in het verslag, maar ik dacht dat dit niet zozeer de rol van een verslag was. Ik neem het echter graag mee voor een volgend verslag. In mijn toelichting heb ik al enkele zaken aangegeven die mij interesseren om beleidsmatig mee voort te werken.

De heer Joost Van Haelst, die bij de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn instaat voor de coördinatie van de aanspreekpunten kinderrechten, zal nog verder ingaan op enkele praktische vragen.

De heer Joost Van Haelst : In het verslag staan nu al beleidsconclusies, maar we zullen er op toezien dat dit het volgende jaar meer wordt uitgewerkt.

Mevrouw Merckx stelde een vraag over de opmerkingen van het VN-comité. Die hadden we in het vorige jaarverslag toegevoegd, zij het alleen de observaties en niet het antwoord. Ik heb het advies van de administratie hierover wel binnen de Vlaamse werkgroep verspreid.

Het zou wellicht een uitdaging zijn om het verslag vanaf volgend jaar te enten op het actieplan dat we nu aan het maken zijn.

Wat de nationale commissie betreft, heeft voormalig minister Vogels gezegd dat ze het Vlaamse standpunt wil herzien in de zin dat we bereid zijn wel degelijk een financiële bijdrage te leveren. Daarover is op dit moment overleg bezig met Justitie en het staat als actie vermeld zowel in het voorstel van federaal actieplan als in ons eigen voorstel. We hebben wel nog gesignaleerd aan Justitie dat de nationale commissie op de eerste plaats de bedoeling moet hebben om te coördineren tussen de federale regering en de gemeenschappen en dat de coördinatie tussen de federale ministers onderling een taak voor een mogelijk federaal coördinerend minister is en niet zozeer voor de nationale commissie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Heel wat van mijn vragen bleven door tijdgebrek onbeantwoord. Ik reken erop dat ze op een later tijdstip in deze commissie via vragen om uitleg en interpellaties aan bod komen. Bovendien dienen we onderling tussen collega's na te gaan met welke elementen een debat in de plenaire vergadering kan gestofferd worden. Hiervoor is wel vereist dat ook andere commissies de twee verslagen eerst in hun commissie bespreken. Ik noteer dat dit alles nog voor de 'pre-electurale periode' zal gebeuren.

De verslaggever,

De voorzitter,

Trees MERCKX-VAN GOEY

Koen HELSEN